

دی‌دگا

شماره: ۲۹۴

تاریخ: ۱۳۹۱/۱۱/۳

موضوع: نرخ ارز شمشیری دو لبه است

تهیه و تنظیم: محمدرضا رفعتی

توضیح اجمالی:

اثرات سوء ثبیت قیمت ارز در شرایط وجود تورم دو رقمی در کشور بر تولی د داخلی، اشتغال، کاهش رشد صادرات و افزایش سریع واردات و تشدید وابستگی کشور به درآمدهای نفتی در سالهای اخیر به کرات مورد تاکید قرار گرفته و نسبت به آن بی توجهی شده است. لکن از این مباحث نباید چنین نتیجه گیری شود که رهاسازی کامل نرخ ارز – آنهم در شرایط تحریم اقتصادی، هدفمندسازی یارانه های انرژی و رشد روزافزون نرخ تورم و کسری شدید در بودجه دولت – لزوماً تبعات مثبتی به همراه خواهد داشت.

در سالهای دهه اخیر، علیرغم وضعیت مالی درآمدهای ارزی و خفیف بودن تحریم، به بهانه کنترل تورم از تعديل نرخ ارز غفلت شد، که آن هدف نیز به دلیل ناهمانگی سیاستهای مالی و پولی با سیاست ارزی، محقق نگردید. در شرایط خاص فعلی که اقتصاد کشور با شوکهای داخلی و خارجی متعددی روبرو است، رهاسازی قیمت ارز می تواند به انفجار قیمت ها – حتی کالاهای غیرقابل مبادله نظیر مسکن – بیانجامد و آثار اولیه مثبت آن در زمینه افزایش صادرات و کاهش واردات را خنثی نماید.

نکات کلیدی:

- لنگر نرخ ارز تنها در کوتاه مدت و میان مدت آنهم به شرط هماهنگی سیاستهای مالی و پولی اثرگذار خواهد بود.
- ثبتیت اقتصادی پیش شرط اعمال و توفیق سیاست تعديل اقتصادی است در غیر این صورت این خطر وجود خواهد داشت که انفجار قیمت ها و نرخ ارز ما را وادار به توقف و یا حتی چرخش در سیاستهای تعديل اقتصادی نماید.
- در شرایطی که دولت به دلیل تحریم و کسری بودجه و احتمالاً مرحله دوم هدفمندی یارانه ها، توان اندکی برای کنترل قیمت ها دارد، رهاسازی نرخ ارز بیش از آنکه بر متغیرهای واقعی تاثیر بگذارد، بر تورم و گرانی اثر خواهد گذاشت و با توجه به مبنای بودن قیمت های دلاری در طرح هدفمندسازی یارانه ها، مستلزم دور جدیدی از افزایش قیمت انرژی و تورم در کشور خواهد بود.
- به دلیل مبنای قرار گرفتن نرخ ارز بازار آزاد در تعیین بسیاری از قیمتها، لزوم کنترل این نرخ و کاهش آن تا سطح نرخ مبادله ای باید در دستور کار قرار گیرد تا افزایش قیمت ها در داخل تاثیر مثبت افزایش نرخ ارز در گذشته را از میان نبرد.

تأیید رئیس موسسه:

تأیید رئیس گروه مشاوران: